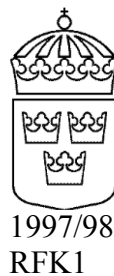

Redogörelse till riksdagen
1997/98:RFK1
Årsredovisning för riksdagsförvaltningen

Årsredovisning för riksdagsförvaltning har vid sammanträdet den 4 mars 1998 fastställts av riksdagens förvaltningsstyrelse.

Anders Forsberg
förvaltningsdirektör

Ledamöter

Birgitta Dahl (s) *Mats Lindberg (s)* *Irène Vestlund (s)*
(ordförande)

Rolf Dahlberg (m) *Per Olof Håkansson (s)* *Elving Andersson (c)*

Gullan Lindblad (m) *Carl-Johan Wilson (fp)* *Eva Zetterberg (v)*

Suppleanter

Sven Hulterström (s) *Jarl Lander (s)* *Knut Billing (m)*

Sinikka Bohlin (s) *Roland Larsson (c)* *Inger René (m)*

Rose-Marie Frebran (kd) *Thomas Julin (mp)*

Verksamhetsåret 1997 har kännetecknats av fortsatta förändringar i riksdagsarbetet. Den nya ordningen för budgetprocessen, ökad uppmärksamhet på uppföljning och utvärdering av de politiska besluten liksom på EU-processen i utskotten samt fortsatt snabb IT-utveckling har ställt nya krav på riksdagsförvaltningens personal.

Nya projekt har startats. Här bör särskilt nämnas en utredning av det framtida systemet för ärendehantering och en utredning om byte av teknik i plenisalen. Till stöd för partiernas budgetberäkningar har uppbyggnaden av ett budgetkontor inom utredningstjänsten påbörjats.

Den 1 januari 1997 trädde nya regler i kraft för ledamöternas resor och trakamenten m.m. Syftet med de nya reglerna var bl.a. att de skulle vara mer flexibla efter ledamöternas olika behov och bättre anpassade till de resebestämmelser som gäller i samhället i övrigt. Samtidigt omorganiserades några av de administrativa enheterna så att en enhet för den administrativa servicen till ledamöterna kunde bildas.

Den ökade internationaliseringen, bl.a. till följd av EU-medlemskapet, har engagerat alltfler, såväl ledamöter som anställda.

Kontakterna med allmänheten har fortsatt att öka. Nya informationskanaler, främst riksdagens hemsida/webbplats, och möjligheterna till kontakter med riksdagen via Internet, har bidragit till denna utveckling.

Förvaltningskontorets uppgift är att på olika sätt stödja arbetet i hela organisationen. Det gäller att tillhandahålla personal, ekonomiska resurser, datorstöd, kunskapsstöd i form av service från utredningstjänst och bibliotek samt praktisk service i form av ändamålsenliga lokaler m.m.

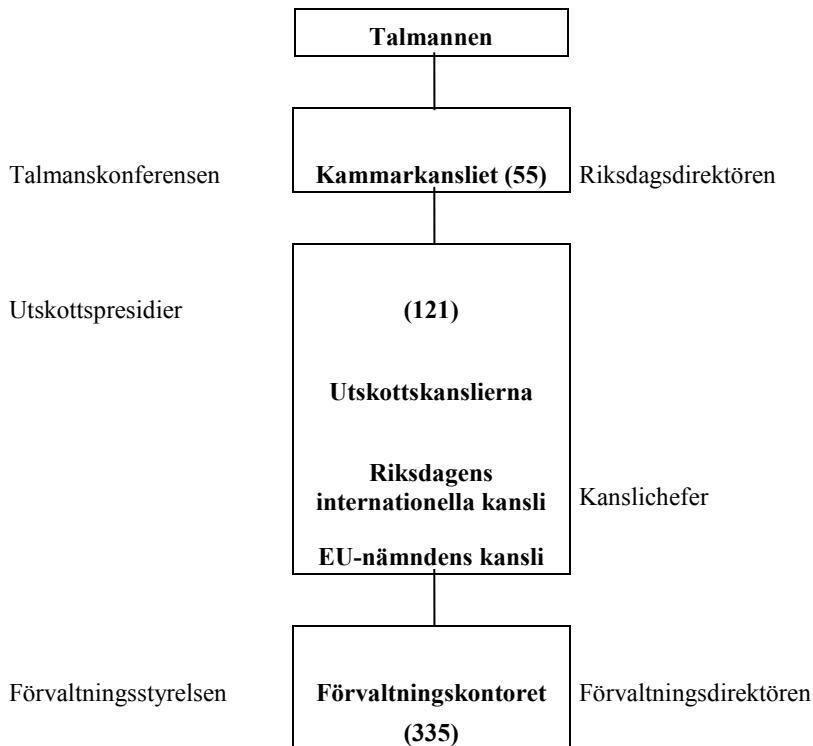
De övergripande målen, som tidigare endast avsett förvaltningskontorets verksamhet, är numera giltiga för hela riksdagsförvaltningen. De är följande:

- riksdagsförvaltningen skall tillhandahålla de resurser och den service som behövs för att det parlamentariska arbetet skall kunna bedrivas effektivt och rationellt.
- riksdagsförvaltningen skall skapa goda arbetsförhållanden för riksdagens ledamöter.
- riksdagsförvaltningen skall genom aktiv information verka för att allmänhetens intresse för och kunskaper om riksdagen och dess arbete ökar.
- riksdagsförvaltningen skall skapa goda förutsättningar för riksdagens engagemang i det internationella parlamentariska arbetet.

Organisationen för riksdagsförvaltningen kan beskrivas enligt följande figur:

Förtroendemannaledning

Tjänstemannaledning

Kammarkansliet är indelat i ett centralkansli, ett protokollskansli och kam-marservice.

Följande utskott ingår i utskottsorganisationen

Konstitutionsutskottet (KU)	Socialutskottet (SoU)
Finansutskottet (FiU)	Kulturutskottet (KrU)
Skatteutskottet (SkU)	Utbildningsutskottet (UbU)
Justitieutskottet (JuU)	Trafikutskottet (TU)
Lagutskottet (LU)	Jordbruksutskottet (JoU)
Utrikesutskottet (UU)	Näringsutskottet (NU)
Försvarsutskottet (FöU)	Arbetsmarknadsutskottet (AU)
Socialförsäkringsutskottet (SfU)	Bostadsutskottet (BoU)

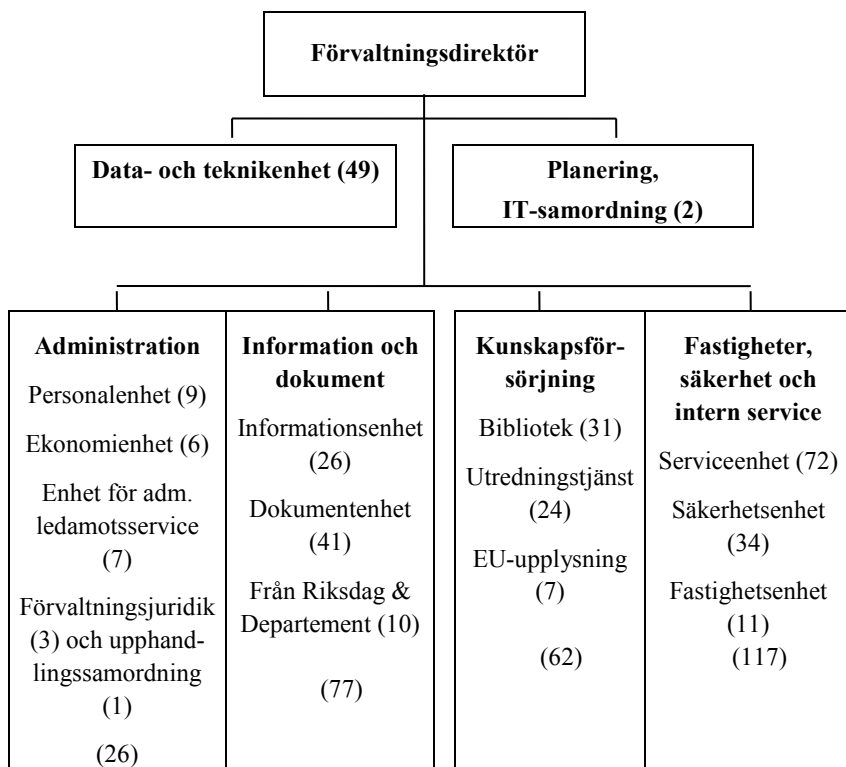
I riksdagens organisation intar också EU-nämnden och riksdagens internationella kansli (RIK) centrala platser.

1997/98:RFK1

För förvaltningskontoret gäller en instruktion (SFS 1983:1061) och en arbetsordning (RFS 1991:5).

Förvaltningskontorets högsta beslutande organ är riksdagens förvaltningsstyrelse, för vilken talmannen är ordförande.

Riksdagens förvaltningskontor

En ny organisation för förvaltningskontoret trädde i kraft den 1 januari 1997.

Syftet med förändringarna var att

- få bättre effektivitet, flexibilitet och samordning
- minska överlappningar och dubbelarbete
- skapa mer tid för långsiktig, strategisk styrning av verksamheten.

Stommen i den nya organisationen är fyra verksamhetsområden som till stora delar överensstämmer med de tidigare serviceområdena. Data- och teknikenheten är nu en stabsfunktion under förvaltningsdirektören.

Gränserna för områdena är dragna så att funktioner med likartade arbetsuppgifter, nära samarbete och täta kontakter i det vardagliga arbetet eller med närliggande mål för sin verksamhet placeras inom samma område.

För samråd i administrativa frågor av gemensamt intresse för förvaltningskontoret, kammarkansliet och utskottskanslierna finns det s.k. förvaltningsmötet.

Medbestämmandefrågor, dvs. frågor av vikt för de lokala fackliga organisationerna, behandlas främst i det s.k. onsdagsmötet. Andra organ med facklig representation är redaktionskommittén för lokaltidningen Mitt i Strömmen, skyddskommittén, jämställdhetskommittén, matrådet, förslagskommittén och anpassningsgruppen.

Ekonomisk översikt inklusive ekonomiadministration

Riksdagens totala anslag exklusive anslag till politiska partier för verksamhetsåret 1997 uppgick till 901 miljoner kronor inklusive ingående reservationer. Av detta förbrukades 788 miljoner kronor.

Anslagsförbrukning (mkr)

Anslag	1997	1996	1994/95
B 1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	420,0	376,5 ¹	368,5
A 2 Riksdagsutskottens resor utom Sverige	4,6	5,7	0,1
B 2 Riksdagens förvaltningskostnader	359,2	274,1	286,3 ²
A 4 Riksdagens byggnader	3,8	76,7	152,4
Totalt	787,6	733,0	807,5
C 4 Stöd till politiska partier	105,5	120,0	126,9

¹ Inklusive anslaget Sveriges företrädare i EU-parlamentet.

² Inklusive anslaget Riksdagens förlagsverksamhet.

Utgående anslagssparande/reservationer per den 31 december 1997 avser riksdagens samtliga anslag, och fördelar sig enligt följande:

B 1 Riksdagens ledamöter och partier, ramanslag	8,4 milj kr
B 2 Riksdagens förvaltningskostnader, ramanslag	70,5 milj kr
A 2 Riksdagsutskottens resor utom Sverige, reservationsanslag	11,3 milj kr
A 4 Riksdagens byggnader, reservationsanslag	23,6 milj kr
C 4 Stöd till politiska partier, ramanslag	39,7 milj kr

Den löpande verksamheten som finansieras över ramanslagen B 1 Riksdagens ledamöter och partier och B 2 Riksdagens förvaltningskostnader lämnade ett överskott jämfört med budgeten om ca 79 miljoner kronor. Till de poster på anslaget B 1 som lämnat stora överskott jämfört med budget hör ledamöternas inrikes resor, pensioner och inkomstgarantier. Dessutom har Nordiska rådets bidrag till gemensamma nordiska kostnader minskat sedan Nordiska rådets presidiesekretariat flyttat från Stockholm till Köpenhamn, och ca 1,5 miljoner kronor har därmed kunnat återbetalas till riksdagen.

Den nuvarande budgettekniken gör att anslagen till projekt i större utsträckning löper över flera år. Överblivna medel härrör sig därför till stor del från projekt som fortsätter under 1998. Vissa poster har dock lämnat betydande överskott jämfört med budget. Till dessa poster hör telekostnader med ett överskott på ca 3 miljoner kronor, fastighetsdriften med ca 6 miljoner kronor samt produktion och försäljning av riksdagstryck med ca 7 miljoner kronor.

Medlen på anslaget A 2 Riksdagsutskottens resor utom Sverige anslogs vid mandatperiodens början och var avsedda för hela mandatperioden. Den utgående reservationen skall således räcka till de resor som planeras under riksmötet 1997/98.

Medlen på anslaget A 4 Riksdagens byggnader är avsedda för bygginvesteringar. Det största av de projekt som återstår att genomföra är flyttningen av slusströskeln i Stallkanalen. Projektstarten beräknas kunna ske under 1998. Utgifter på anslaget C 4, stöd till politiska partier har till följd av ändrad periodiseringsprincip belastat budgetåret med 3 kvartalsutbetalningar. Till följd av detta uppstod ett anslagssparande på ca 40 miljoner kronor.

Riksdagens investeringar har under verksamhetsåret främst avsett datautrustning och byggnader. Sammanlagt uppgick investeringarna till ca 50 miljoner kronor jämfört med 69 miljoner kronor föregående år.

Ett nytt lokalt ekonomisystem, Agresso, infördes från den 1 januari 1997 för att förbättra beslutsunderlagen för budgetarbetet och resultatuppföljningen. Det nya ekonomisystemet innebär att riksdagen har fått ett modernt hjälpmedel som bättre uppfyller kraven på att enheterna skall kunna redovisa sina resultatuppföljningar. Ekonomisystemet gör det också möjligt att få säkrare underlag för budget och budgetuppföljning.

Personalredovisning inklusive personaladministration

Antalet fast anställda inom riksdagsförvaltningen har ökat något under verksamhetsåret. Vid utgången av 1997 hade riksdagen 578 anställda, vilket motsvarar 511 heltidstjänster. Medelåldern var oförändrad, 44 år. Kvinnorna var alltså i majoritet (59 %).

Att antalet anställda ökat beror främst på att riksdagens hemsida blivit en löpande verksamhet, vilket krävde mer resurser, att data- och teknikenheten fått förstärkningar, att ett budgetkontor byggts upp och att ytterligare resurser

har tillställts utredningstjänsten, som vid behov skall kunna avlasta utskotten.

Under 1997 anställdes 60 personer, inklusive tidsbegränsade vikariat om minst sex månader. 53 personer slutade, varav 28 med pension. Personalomsättningen var 9 %. Den genomsnittliga anställningstiden i riksdagen är nio år. 43 % av de anställda har varit anställda fem år eller mindre.

Den registrerade overtiden har sjunkit med ca 7 000 timmar till ca 19 000 timmar. Minskningen beror främst på att:

- förvaltningskontoret och de lokala fackliga organisationerna enats om ett nytt arbetstidsavtal som är mer anpassat till verksamhetens svängningar,
- ett antal personer fått högre fast lön mot att de avstått från rätten till särskild overtidsersättning,
- inga större sammankomster eller konferenser ägt rum under helger.

Fortfarande gäller tyvärr att vissa arbetsenheter och vissa anställda inom utskotten tidvis har en orimligt tung arbetsbörda. En särskild arbetsgrupp har redovisat ett antal förslag till hur situationen kan förbättras.

Företagshälsovård

Under 1997 har förvaltningskontoret genomfört en anbudsupphandling av företagshälsovård för de kommande tre åren. Ett nytt avtal har träffats med Lantbrukarnas hälsocentral (LHC), som lämnade det fördelaktigaste anbudet. Kontakterna med läkare och företagssköterskor vid LHC har minskat något. Antalet läkarbesök i Ledamotshusets läkarmottagning ligger på samma nivå som föregående år.

Genomsnittlig sjukfrånvaro vid olika arbetsenheter

Tabellen visar antalet sjukdagar per anställd i genomsnitt

	1997	1995/96	1994/95	1993/94
Kammarkansliet	7	3	8	11
Utskotten	7	15	8	6
Administration	5	2	7	7
Lokaler, säkerhet och intern service	24	31	31	27
Data och dokumentation		6	11	11
Informations- och kunskapsförsörjning		12	14	16
Data- och teknikenheten	15			
Information- och dokument	15			
Kunskapsförsörjning	12			

I antalet sjukdagar ingår samtliga rapporterade sjuk- och arbetsskadedagar. Hänsyn har inte tagits till frånvarons omfattning, och arbetsfria dagar är inräknade. Jämförelsetal för samtliga budgetår saknas eftersom den nya organisationen trädde i kraft den 1 januari 1997.

Under året har den genomsnittliga sjukfrånvaron fortsatt att minska, från 15 till 13,5 dagar per anställd. Korttidsfrånvaron 1–3 dagar är oförändrad medan sjukfrånvaron 4–7 dagar har ökat påtagligt. Sjukfrånvaron är sannolikt högre eftersom korttidssjukfrånvaro ofta byts mot semester eller kompensationsledighet. Antalet långtidssjukskrivningar har minskat. En orsak till detta är bl.a. att förvaltningskontoret tillsammans med försäkringskassan och LHC har genomfört ett rehabiliteringsprojekt för en grupp lokalvårdare med förhållandevis många rehabiliteringsärenden. Projektet har givit värdefulla erfarenheter för det fortsatta arbetet med rehabiliteringsfrågor. En viktig slutsats är att rehabilitering måste påbörjas tidigt under en sjukskrivning så att inte sjukrollen blir manifest.

Belastningsskador och problem med nacke, axlar och rygg är fortfarande vanligt. För att bl.a. förebygga belastningsskador har en särskild friskvårdsanläggning inrättats. Anläggningen används flitigt. För att förbättra arbetsmiljön i godsmottagningen under Riksplan har en genomgripande ombyggnad påbörjats.

Utbildning

Varje enhet skall ha en handlingsplan för sin kompetensutveckling. En gemensam syn på kompetensbegreppet har införts i delar av organisationen, och personalenheten tillhandahåller ett material som skall hjälpa enheterna att göra sina kompetensanalyser och handlingsplaner. Förvaltningskontorets definition av kompetens innehåller fem dimensioner: den yrkestekniska, den personliga, den sociala, den strategiska och den funktionella kompetensen.

Det är viktigt att de anställda har stor kunskap om riksdagen. En seminarierie i statskunskap med tonvikt på riksdagen har därför genomförts. Intresset har varit mycket stort. De personer som inte har betyg från treårigt gymnasium i samhällskunskap har haft möjlighet att läsa in ämnet i förvaltningens regi. Ca 15 personer har på så sätt fått gymnasiebetyg i ämnet. Kunskap om EU har också prioriterats. Ett antal studiecirkelar har genomförts. Sex personer har dessutom läst EG-rätt och fått universitetspoäng i ämnet. Tre personer har praktiserat i Europaparlamentet under våren.

Ca 125 personer har deltagit i en grundläggande utbildning i ekonomi. Utbildningar i att leda och delta i projekt har genomförts. Ett hundratal personer har deltagit i någon form av språkutbildning. De flesta har gått i språkcirkelar men i januari hade sex grupper intensivutbildning i språk – fem i franska och en i engelska – på sin arbetsplats. En del av grupperna fortsatte sedan som studiecirkelar under året. Satsningen på chefsutbildning har fortsatt. Under 1997 har satsningen främst gällt ledningsgruppen för förvaltningskontoret. Dessutom har de anställda kunnat delta i utbildning i bl.a. presentat-

De anställdas utbildning

Nivå	1997	1995/96	1994/95
Förgymnasial utbildning	20 %	24 %	26 %
Gymnasial utbildning	41 %	38 %	37 %
Eftergymnasial utbildning	38 %	36 %	36 %
Forskarutbildning	1 %	1 %	1 %

Utbildningsnivån bland de anställda har successivt höjts. Tabellen visar grundutbildningen vid anställningstillfället.

Jämställdhet

Ett nytt jämställdhetsprogram antogs för 1997–1998. Under perioden har jämställdhetsperspektivet beaktats bl.a. vid löneförhandlingar och vid rekryteringar. Fyra kvinnor har anställts till data- och teknikenheten som tekniker, och säkerhetsenheten har fått fler kvinnliga bevakningsmän. Två manliga sökande har anställts som byråassistenter, en yrkesgrupp som är klart kvinnodominerad. Fem av de elva enhetscheferna är kvinnor och det betyder att det under 1997 blev en balanserad könsfördelning bland förvaltningens enhetschefer. Den 1 januari 1997 omorganiserades förvaltningskontoret, då bl.a. funktionen områdeschef inrättades. Samtliga fyra områdeschefer är kvinnor. Av de arton kanslicheferna är fem kvinnor. Förvaltningen har givit stöd till ett nätverk för de kvinnliga föredragandena och för assistenterna.

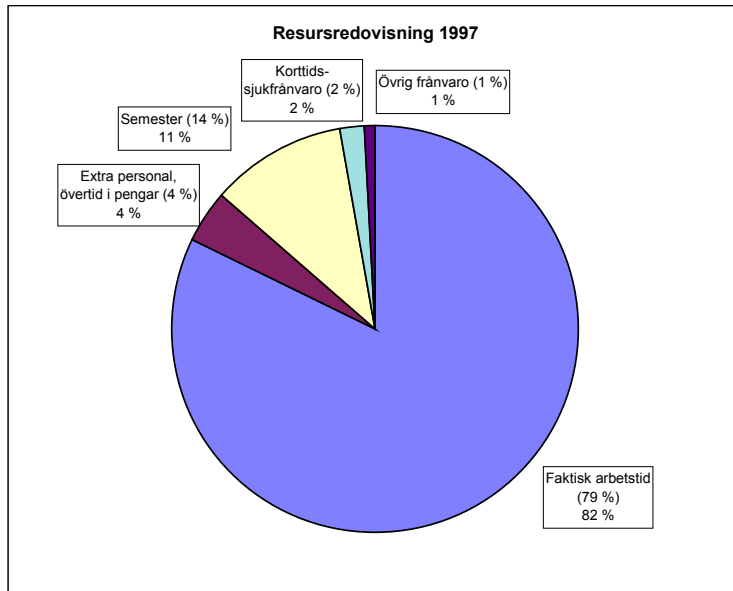
Antalet anställda fördelat på områden och kön

	Kvinnor	Män
Kammarkansliet	40	18
Utskottsorganisationen	82	51
Data- och teknikenheten	18	38
Administration	22	12
Information och dokumentation	56	31
Kunskapsförsörjning	51	21
Lokaler, säkerhet och intern service	77	62

Ålder	Män	Kvinnor
60 och över	18	22
55-59	19	40
50-54	37	76
45-49	37	50
40-44	20	30
35-39	34	42
30-34	34	52
25-29	20	28
upp till 24	8	9

De anställdas löner

Medianlön			
31/12 1996	Män	Kvinnor	Samtliga
Exkl chefer	16 000	15 700	15 700
Inkl chefer	17 650	15 800	16 100
31/12 1997			
Exkl chefer	16 700	16 500	16 500
Inkl chefer	18 200	16 600	16 800
Medellön			
31/12 1996			
Exkl chefer	18 363	16 835	17 417
Inkl chefer	20 951	17 352	18 820
31/12 1997			
Exkl chefer	19 177	17 681	18 250
Inkl chefer	21 712	18 346	19 701

Miljöarbetet i riksdagen

Från att miljöarbetet har varit ett projekt är det nu integrerat i verksamheten. Inriktningen är att alla skall vara delaktiga och ta ansvar, även om serviceenheten har huvudansvaret för miljöanpassningen.

Papper och annat kontorsmaterial återvinns i allt större utsträckning, vilket minskat både kostnader och inköp. För att förbättra miljön har en dokumentförstörare köpts in, som omvandlar papper till eldningsbara briketter. En broschyr som presenterar miljöarbetet har producerats, och en särskild satsning har gjorts för att få in förslag på hur miljöanpassningen skall kunna förbättras ytterligare.

Nyckeltal	1997
Förbrukat vatten	59 000 m ³
Elförbrukningen	6 350 MWh

I det följande presenteras verksamheten och dess resultat med utgångspunkt i de övergripande målen.

MÅL: Riksdagsförvaltningen skall tillhandahålla de resurser och den service som behövs för att det parlamentariska arbetet skall kunna bedrivas effektivt och rationellt.

Riksmötet 1996/97 präglades av den största förändringen av riksdagsarbetet sedan enkammarriksdagen infördes 1971. Våren 1994 beslutade riksdagen att förändra sitt sätt att hantera regeringens förslag till statsbudget. Nyordningen innebär att riksdagen i fortsättningen behandlar budgeten under hösten.

Under hösten 1997 har arbetet således dominerats av budgetarbetet. Även vårens arbete präglades av nyordningen. I den s.k. vårbudgeten presenterar regeringen den ekonomiska utvecklingen och föreslår ett tak för utgifterna de kommande åren. Det nya synsättet med statens budget och den förändrade årsrytmen avspeglas även i statistiken över riksdagsarbetet. Efter en topp i december fördelade sig arbetstiden i kammaren under våren jämnare än under tidigare år.

Debatterna i plenisalen pågick i 609 timmar under riksmötet 1996/97 mot 461 timmar riksmötet före. Ca 62 000 besökare följde debatterna i kammaren från allmänhetens läktare. Ett byte av plenisalens voteringsanläggning och tillhörande sidosystem är nödvändigt. Ett underlag för upphandlingen har tagits fram, och upphandlingen påbörjades i slutet av 1997. Ljudet i plenisalen har förbättrats genom byte och intrimning av mikrofoner och högtalare.

Utskotten sammanträdde totalt under 866 timmar, vilket är ca 160 timmar mer än under föregående riksmöte. Antalet utskottsbetänkanden uppgick till 374, som tillsammans innehöll 2 400 reservationer. Utskotten hade 39 offentliga utfrågningar.

STATSBUD är ett datasystem som ger stöd vid utskottsbehandlingen av statsbudgeten och är till särskilt stor hjälp för finansutskottet. Datasystemet har tidigare utvecklats av konsulter. Vidareutvecklingen av systemet och ansvaret för applikationen har nu övertagits av riksdagen.

Under året startade en utredning om riksdagens framtida informationssystem, URIS-projektet. En kartläggning är nu klar. Den skall ligga till grund för det fortsatta arbetet med att effektivisera handläggningen och ytterst beslutsprocessen med hjälp av bl.a. ett nytt datatekniskt system. I detta arbete har olika utskott, enheter och sektioner medverkat med bakgrundsmaterial och fackkunskap.

Förvaltningen har under året deltagit i ett EU-projekt, EULEGIS. Syftet är att ta fram en standard för dokument. Detta arbete kommer på sikt att underlätta och effektivisera beslutsprocessen.

En viktig förutsättning för det parlamentariska arbetet är de tryckta riksdagsdokumenten, riksdagstrycket. Antalet sidor uppgick under 1997 till drygt 65 000, vilket är ca 10 000 fler än föregående år. Att textgranska dokumenten och säkerställa en hög kvalitet fortsätter att vara ett viktigt led i arbetet.

Budgetpropositionen hade en ny indelning. Både den och den ekonomiska vårpropositionen kom liksom föregående år ut i A 4-format och som cd-rom.

1997/98:RFK1

Riksdagstrycket och övriga riksdagspublikationer har distribuerats och funnits att tillgå via tryckeriexpeditionen.

Antal trycksidor 1986/87–1996/97

	Prop.	Motion	Betänk.	Prot.	Snabbprot.	Totalt
1986/87	9 520	9 820	12 110	9 520	9 500	50 470
1987/88	17 140	10 070	13 000	10 650	10 240	61 100
1988/89	11 810	12 020	12 600	9 710	9 830	55 970
1989/90	15 390	14 800	16 200	10 880	7 160	64 430
1990/91	19 700	14 900	17 630	11 000	6 980	70 210
1991/92	19 000	8 590	11 770	9 600	6 250	55 210
1992/93	26 550	10 100	16 600	10 620	6 860	70 730
1993/94	23 380	9 280	16 940	10 300	6 640	66 540
1994/95	25 110	9 860	15 890	9 480	5 630	65 970
1995/96	19 350	3 270	11 330	8 080	5 350	47 380
1996/97	19 800	11 190	16 500	9 950	6 900	64 340

Fortsatt publicering av riksdagens dokument, författningar och andra regeringsdokument i elektronisk form har varit ett viktigt stöd för alla som medverkar i riksdagens beslutsprocess. Rixlexdatabaserna har blivit enklare att använda genom att de under året blivit sökbara på Internet. Användningen av Rixlex ökade bland ledamöter och anställda. Kvaliteten i databaserna har höjts, och satsningen på bl.a. intern utbildning i att söka i databaserna har fortsatt. Mallar för motioner, betänkanden och protokoll har förbättrats ytterligare.

Förteckningar över interpellationer och frågor samt motioner från allmänna motionstiden har producerats och tryckts. Data om ledamöternas olika aktiviteter har samlats i databasen Sagt&Gjort.

Riksdagen har under året inrättat ett budgetkontor för beräkning av statsfinansiella och fördelningspolitiska effekter av olika partipolitiska förslag. Det har ansetts principiellt viktigt att riksdagspartierna kan göra egna oberoende bedömningar och beräkningar av förslag inom den ekonomiska politiken och att kompetens för detta skall finnas inom riksdagen. Budgetkontoret är en sektion inom utredningstjänsten. När tiden så medger skall budgetkontoret också kunna arbeta åt utskotten eller andra delar av organisationen. Verksamheten påbörjade sitt arbete med två utredare den 1 september. Inriktning-

en är en fortsatt utbyggnad under 1998. Verksamheten har i ett första steg tillförts mikrosimuleringsmodellen Fasit, som byggts upp av Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet. Under de första månaderna har budgetkontoret haft ett stort antal utredningsuppdrag, men har också kunnat ge hjälp till finansutskottet och introducera den nya resursen för partikanslierna.

Till den interninformation som producerats för att underlätta och effektivisera arbetet i riksdagen hör Kammarkalendern och Riksdagsveckan som kommer ut veckovis, och den dagligen uppdaterade Informationslingen på intern-TV.

MÅL: Riksdagsförvaltningen skall skapa goda arbetsförhållanden för riksdagens ledamöter

Enheten för administrativ ledamotsservice bildades den 1 januari 1997. Syftet var att förenkla servicen till ledamöterna genom att samla hanteringen av alla ekonomiska transaktioner som rör dem (arvoden, traktamenten, reseersättningar, pensioner, inkomstgarantier, administration av teknisk utrustning, språkutbildning). Ledamöterna skall endast behöva vända sig till en enhet för att klara ut frågor som har med ekonomisk ersättning att göra.

Från den 1 januari 1997 gäller den reviderade lagen om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter. Förändringen innebar att ledamöternas ersättningar för resor och traktamenten i huvudsak skall följa de regler som gäller för statstjänstemän.

I samband med lagändringen har antalet reseräkningar per månad ökat från i genomsnitt 170 till 1 000–1 200, eftersom traktamenten inte längre betalas ut med ett schablonbelopp. För att hantera detta har förvaltningskontoret tillsammans med ett dataföretag utvecklat ett nytt databaserat reseräkningssystem, Tur och Retur. Tanken är att ledamöterna på sikt själva skall skriva in sina reseräkningar och att förvaltningen endast skall granska dem.

Totalt beviljades 15 nya pensioner och inkomstgarantier till f.d. riksdagsledamöter och deras efterlevande under verksamhetsåret. I slutet av 1997 utbetalades drygt 30 inkomstgarantier per månad.

Språkundervisning har varit ett viktigt inslag i stödet till ledamöterna. Under sommaren 1997 deltog ca 90 ledamöter i en veckolång intensivutbildning i engelska, franska eller tyska. Kurserna hölls i England, Tyskland, Frankrike och Sverige. Den utvärdering som enheten gjort visar sammanfattningsvis att ledamöterna var mycket nöjda med utbildningen. Bidrag har lämnats till partierna för fortlöpande cirkelundervisning i språk.

Nästan alla ledamöter har ett avancerat IT-stöd även i hemmet. Under året har 300 ledamöter fått ISDN installerat i sina hem, och deras datakommunikation har därmed i hög grad underlättats. De ledamöter som av tekniska skäl inte kunnat få ISDN har erbjudits vanliga telefonabonnemang.

E-postkommunikationen med Regeringskansliet har gjorts mer tillförlitlig, och samtliga ledamöter har fått fri tillgång till Internet både i riksdagen och i sina bostäder.

Riksdagens hemsida/webbplats, som vidareutvecklats under året, innebär nya möjligheter att få enkel och snabb tillgång till aktuell information och till riksdagens dokument. Under året fick 177 ledamöter och anställda utbildning i hur man använder hemsidan och hur man söker information.

Externa databaser är ett viktigt arbetsredskap i riksdagen. En del av dessa databaser köps in och läggs upp i riksdagens datasystem och kan fritt användas av ledamöter och anställda. Anställda vid verksamhetsområdet kunskaps-

försörjning har hållit en rad kurser för ledamöter och anställda om hur man använder de externa databaserna, Internet och biblioteksdaten STRAX.

Data- och teknikens helpdesk har sedan början av 1997 öppet även under kvällar och helger under stora delar av året. Förutom traditionella datakurser kan ledamöterna numera avtala tid med en datautbildare och få en individuellt anpassad privatundervisning.

Utredningstjänstens service med utredningar och faktasammanställningar till ledamöterna har, liksom tidigare år, haft stor betydelse. Utredningstjänsten hade under verksamhetsåret närmare 3 000 uppdrag, vilket är ungefär samma antal som året dessförinnan. Ledamöterna stod för ca 70 % och partikanslierna för ca 20 % av uppdragen. I följande tabell visas hur uppdragen från ledamöter och partikanslier fördelades på partierna.

Parti	Ledamöter	Partikansli	Totalt	I %
S	782	121	903	33,8
M	539	155	694	26,0
C	89	93	182	6,8
Fp	302	74	376	14,1
V	127	90	217	8,1
Mp	64	69	133	5,0
KD	79	88	167	6,2
Totalt	1982	690	2672	100,0

Uppdragen har liksom tidigare år varit av vitt skilda slag och fördelats över hela det politiska fältet. Ett stort antal uppdrag har handlat om internationella förhållanden.

Riksdagsbiblioteket har för riksdagens räkning under året förvärvat ca 15 000 böcker och andra publikationer samt prenumererat på ca 2 000 tidningar, tidskrifter och årsböcker. Under året har ca 42 000 lån och uppdrag förmedlats. Av dessa lån/uppdrag riktar sig ca 40 % till riksdagens ledamöter och anställda.

Riksdagsbibliotekets datoriserade katalog ligger i Rixlex och kan sedan sommaren 1997 nås via riksdagens webbplats. Den hade t.ex. i november månad 3 573 interna besök i katalogen och 7 577 externa besök.

Biblioteket har genom frukostmöten med författare, kulturpersonligheter och aktuella samhällsdebattörer bidragit till att vidmakthålla ledamöternas kontakter med kultur- och samhällsdebatten. Detta har skett i samarbete med PAKS, en sammanslutning för parlamentariker och kulturskapare.

Riksdagens förvaltningskontor förvärvade under 1997 hälften av fastigheten Kvasten 8, Stockholm från Postfastigheter AB för 12,5 miljoner kronor.

Avsikten är att ge riksdagen ett tillskott på 30 lägenheter. Det skall ske genom en ombyggnad som Riksdagens förvaltningskontor och Postfastigheter tillsammans skall genomföra under åren 1998 och 1999. Lägenheterna skall vara klara för inflyttning under år 1999.

En upprustning av ledamotshuset startade under 1997. Den innebär ommålning av samtliga kontorsrum, installation av ny allmänbelysning och utbyte av viss inredning. Plan 6 blev klart under året. Arbetet fortsätter under 1998 med andra våningsplan.

Anslaget till konstinköp var under budgetåret 1 355 000 kr, varav 600 000 kr var specialdestinerat till några större projekt. Till de projekten hör ett minnesmärke över Raoul Wallenbergs gärning gestaltat av Lenke Rothman och ett rum vikt åt kvinnors konst, med verk av bland annat Siri Derkert och Lena Cronqvist.

Tillträdesskyddet till riksdagen har under året förbättrats genom projektering och påbörjad installation av s.k. pollare i anslutning till valvbågarna på Riksgatan. Passagespärar har installerats i ledamotshusets entré.

Ledamöternas behov av praktisk service har ordnats på olika sätt. Här kan bl.a. nämnas kammarservice, våningsassistenter, lokalvård och distribution.

MÅL: Riksdagsförvaltningen skall genom aktiv information verka för att allmänhetens intresse för och kunskaper om riksdagen och dess arbete ökar

Kontakterna med allmänheten har ökat kraftigt under året. Delvis beror det på att riksdagen nu finns på Internet, men det finns också en påtagligt större efterfrågan från allmänhet, skolor och medier på snabb och korrekt information om riksdagens arbete.

Under året hade SVT 47 direktsändningar från riksdagen. Det är något mer än föregående år och avsevärt mer än åren dessförinnan. År 1991 hade SVT endast 6 direktsändningar från riksdagen. Öppna Kanalen i Stockholm, Göteborg och Malmö har fortsatt att sända alla kammardebatter under året.

Informationsenheten har fortsatt med sin service till medierna. Till ca 350 mottagare faxades under året mer än 100 pressmeddelanden. Mer annonsering om riksdagens arbete, bl.a. i landsortspressen, har också ökat intresset ute i landet.

Drygt 300 kursdagar om riksdagens arbete och om vägar att söka information om riksdagen m.m. hölls för journalister, journaliststuderande och informatörer.

Genom ett samarbete med Regeringskansliet, Landstingsförbundet och Svenska Kommunförbundet kunde Sverige Direkt öppna i november. Sverige Direkt är en gemensam hemsida för den offentliga sektorn i Sverige. Redaktion och projektledning finns i riksdagen. Hemsidan ger medborgarna möjlighet att på ett överskådligt och enkelt sätt söka samhällsinformation i bred bemärkelse. Antalet besökare uppgick i slutet av året till ca 20 000 per månad.

Satsningen på och utvecklingen av riksdagens egen hemsida/webbplats på Internet har förbättrat möjligheterna till insyn i riksdagens arbete. Hemsidan har fått mycket gott betyg i medierna. Ett stort arbete har lagts ned på att snabbt och korrekt presentera bl.a. motioner, betänkanden och protokoll samt aktuell information om riksdagsarbetet, t.ex. besluten i korthet, pressmeddelanden m.m. I november var antalet besökare 67 000. Det är en tredubbling jämfört med starten i november 1996.

Under en stor del av året förbereddes introduktionen av riksdagens publika databaser, Rixlex, på Internet via riksdagens hemsida. Den externa användningen av Rixlex ökade kraftigt efter introduktionen. Under november uppgick antalet öppningar av databaser till 142 000, varav drygt 100 000 var externa. Det var en ökning med ca 55 000 jämfört med samma tid föregående år. Det stora trycket från användarna gjorde det nödvändigt att begränsa tillgängligheten till ett visst antal timmar per dag under hösten.

Ett för användarna kostnadsfritt 020-telefonnummer infördes i början av året till press- och informationskansliets telefonservice. Antalet telefonförfrågningar var ungefär detsamma som föregående år, ca 26 000. Knappt 5 000 av dem som ringde utnyttjade 020-numret. Den övervägande delen av frågorna gällde aktuella ärenden och beslut. Ett stort antal frågor kom också in via e-post, fax och brev.

Telefonnumret till Riksdagen Direkt har använts mer än föregående år. Riksdagen Direkt gör det bl.a. möjligt att lyssna på kammardebatter och utskottsutfrågningar och att få tal- och faxesvar. Under en normal arbetsvecka kom ca 250 samtal.

Antalet personer som deltog i organiserade besök i riksdagen uppgick till nära 100 000 och nådde därmed det tak som gällt de senaste åren. Av dessa besökare deltog 25 000 i guidade visningar. Omkring 45 000 elever deltog antingen i ett s.k. skolbesök eller i en rundvandring tillsammans med en ledamot eller riksdagsguide.

Drygt 1 000 kursdagar genomfördes för lärare, högskolestuderande, anställda på myndigheter m.fl. grupper. Då behoven och önskemålen varit stora har det blivit nödvändigt att upprätta en väntelista.

Satsningen på pedagogiskt och anpassat undervisningsmaterial har fortsatt bl.a. genom de nya skrifterna Kontrollmakten och Riksdagen och EU. För de yngre barnen producerades en ny serietidning på temat demokratiskt styrelseskick, som under året trycktes i 100 000 exemplar. Boken Riksdagen en svensk historia gavs ut i engelsk översättning.

En omfattande enkät bland SO-ansvariga lärare om hela riksdagens skolverksamhet genomfördes för första gången. Resultatet gav vid handen att så gott som samtliga tillfrågade lärare bedömde riksdagens studie- och undervisningsmaterial som viktigt – viktigare än läroböcker. Enkäten visade också att det var mycket uppskattat om en ledamot medverkade vid skolbesöken. Verksamheten som helhet fick mycket gott betyg.

InfoCentrum på Västerlånggatan besöktes under året av ca 1 000 personer i veckan, och sedan starten i juni 1995 har det kommit närmare 100 000 besökare. Bland aktiviteterna kan nämnas 18 politikerkaféer. De lockade i genomsnitt ca 25 personer. Ett sjuttioal ledamöter medverkade.

Bland de externa evenemang som riksdagen deltog i kan nämnas Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg och utbildningsmässan, Skoltema 97. Under riksdagsledamöternas besök i Malmö den 22–23 maj anordnades kurser för lärare, journalister och bibliotekarier. Dessutom hölls ett seminarium om regionalpolitik, där ledamöter från samtliga partier deltog.

Delar av det bundna riksdagstrycket för 1996/97 samt registerdelen till riksdagstrycket 1994/95 utkom och distribuerades under hösten. Den eftersläpning i registerproduktionen som funnits under flera år kvarstod.

En enkät- och intervjuundersökning genomfördes om användningen av riksdagstrycket och registerdelen specifikt. Undersökningen omfattade dem som

regelbundet behöver riksdagstrycket i sitt arbete. Av resultat framgick att många var kritiska till eftersläpningen av registerproduktionen. Registret bedömdes som ett värdefullt redskap för att orientera sig i riksdagstrycket. I övrigt visade en undersökning bl.a. att de tillfrågade expertanvändarna i hög grad var beroende av riksdagsdokumenten i både tryckt och elektronisk form.

Riksdagstrycket har under året haft en god försäljning, trots att det kostnadsfritt var tillgängligt via Rixlex och riksdagens hemsida. Försäljningen uppgick totalt till ca 14 miljoner kronor.

En utredning om hur informationen till allmänheten om EU:s normgivningsprocess kan utvecklas har slutförts. Riksdagsförvaltningen har redan tagit fasta på några av de förslag som framkom i budgeten för 1998. Genom omfördelningar av löneanslaget kan både EU-upplysningen och Från Riksdag & Departement få personalförstärkning.

Från Riksdag & Departement utkom under 1997 med 38 nummer på sammanlagt 870 sidor. Tidningen gavs även ut som taltidning för synskadade. Den TS-kontrollerade upplagan uppgick till 21 500 exemplar. Det är en minskning med 1 400 exemplar jämfört med 1996. Prenumerationsintäkterna var drygt 4,8 miljoner kronor 1997. Arbetet med att införa en ny layout fortsatte, och tidningens elektroniska textarkiv blev så gott som klart. Förberedelserna för att publicera tidningen på Internet gick in i sitt slutskede.

Riksdagsbiblioteket har varit öppet för allmänheten fem timmar varje vardag. Totalt har biblioteket haft ca 50 000 externa besökare under året, och biblioteket tog också emot ett stort antal studiebesök med grupper och enskilda.

Varje vecka besvarar bibliotekspersonalen ca 150 telefonförfrågningar. Fem kurser för bibliotekarier har genomförts under verksamhetsåret.

I jämförelse med 1996 har antalet telefonförfrågningar från allmänheten till EU-upplysningen ökat med 3 000 till nära 18 000 under 1997. Även antalet förfrågningar via e-post ökade under året.

EU-avdelningen på riksdagens webbplats har vidareutvecklats. Faktadatabasen EUSVAR har nu också blivit tillgänglig där.

EU-upplysningen har producerat skriftligt material, bl.a. faktablad, som även tagits fram i engelsk version. Under 1997 har 7 nya blad producerats och 13 blad uppdaterats. Faktabladen skickas bl.a. till bibliotek och de finns på riksdagens webbplats.

Riksdagens arkiv har tagit i bruk ett nytt klimatarkiv för ljudband m.m.

MÅL: Riksdagsförvaltningen skall skapa goda förutsättningar för riksdagens engagemang i det internationella parlamentariska arbetet

Arbetet i riksdagen präglades under 1996/97 års riksmöte av den tilltagande internationaliseringen. EU-medlemskapet är en förklaring, men riksdagens allt intensivare arbete med att stödja demokratisk utveckling i andra länder har också inverkat.

Insatserna sker på många plan och engagerar både ledamöter och tjänstemän. Behovet är mycket stort och önskemålen om riksdagens medverkan är många. Det handlar exempelvis om besöksutbyte, där delegationer från parlament i nya demokratier studerar det svenska riksdagsarbetet och/eller där svenska riksdagsledamöter och tjänstemän som besöker andra länders parlament och där delar med sig av kunskap och erfarenhet. Ofta gäller det mycket handfast, men viktig, kunskap för utvecklingen mot demokrati. Det kan handla om parlamentets kontroll av regeringen, om hur en budget fastställs eller om massmediernas betydelse i ett öppet samhälle. Riksdagens internationella kansli (RIK) har under 1996/97 börjat arbeta med att samordna detta parlamentariska arbete.

Informationsenheten har aktivt medverkat i det växande internationella utbytet. Samhällsinformation, offentlighetsprincip, presskontakter och annan extern information till allmänheten har stått på dagordningen. Med journalister från tredje världen och Östeuropa har frågor om demokrati och öppenhet diskuterats. Hur riksdagens informationsverksamhet är uppbyggd och fungerar var temat vid ett tredagarseminarium för tjänstemän i ryska Duman och vid besök från Vietnam och Angola.

Ett projekt, finansierat av Europaparlamentet, har pågått för att färdigställa den svenska versionen av Eurovoc, som är ett indexerings- och sökverktyg utarbetat inom Europaparlamentet. Översättning sker till alla officiella EU-språk för att därmed ge förbättrade sökmöjligheter i EU-dokument och mellan ländernas parlamentsdokument.

I ett annat EU-projekt, ELVIL, har riksdagen tillsammans med Storbritannien och andra länder medverkat för att göra de parlamentariska dokumenten tillgängliga och pedagogiskt förståeliga, framför allt för studerande i olika länder. Projektet bygger också på ett samarbete mellan de olika ländernas universitet.

Internationaliseringen präglar i allt högre grad utredningstjänstens arbete. Både uppdragen med internationell anknytning och uppdrag från andra parlament ökar kontinuerligt. Personliga kontakter och samarbete i internationella nätverk har fått större betydelse. Ett exempel på detta är utredningstjänstens aktiva deltagande i European Centre for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD) som har upprättats av Europeiska talmanskonfe-

rensen och administreras av Europaparlamentet. Arbetet pågår för att göra information om interna utredningar vid de europeiska parlamentens utredningstjänster tillgängliga över Internet. Detsamma gäller kataloger över kontaktpersoner inom olika områden vid parlamenten.

Utredningstjänsten biträder också talmannen i frågor som rör den internationella sammanslutningen av kvinnliga talmän och har i samarbete med andra enheter svarat för arrangemangen kring besöket från den ryska Duman.

På temat Mediakontakter – öppenhet och tillgänglighet anordnade riksdagen ett tvådagarsseminarium inom ramen för samarbetsorganisationen, ECPRD. Ett fyrtiotal press- och informationsansvariga från ca 25 länder deltog.

Riksdagsbiblioteket är depåbibliotek i Sverige för ett trettiotal internationella organisationer och för EU. Efterfrågan på information fortsätter att vara hög.

Den speciella informationsdisken för frågor om Europeiska unionen, internationella organisationer och utländsk lagstiftning är uppskattad av både interna och externa låntagare.

Riksdagsbibliotekets nära samarbete med de övriga nordiska parlamentsbiblioteken har fortgått under 1997. Den 10–13 september firades 75-årsjubileet av de nordiska parlamentsbibliotekens samarbete vid seminarier i riksdagen. I samband härmed arrangerade Riksdagsbiblioteket det fjärde nordiska juridiska biblioteksmötet på temat Medborgaren och rättsinformationen. Sammanlagt deltog 140 bibliotekarier från hela Norden.

Riksdagsbiblioteket är aktiv deltagare i det internationella arbete som bedrivs inom IFLA – International Federation of Library Associations and Institutions. Den 26–28 augusti arrangerade Riksdagsbiblioteket en konferens för sektionen för parlamentsbibliotek och utredningstjänster inom IFLA. Ca 120 biblioteks- och utredningschefer från ett sextiotal parlament från hela världen deltog.

EU-upplysningen har under året haft ett erfarenhetsutbyte med de baltiska staternas parlament, i första hand Estland och Lettland, i frågor som rör information till allmänheten. En representant för EU-Oplysningen i Folketinget har gjort ett längre besök och dessutom har EU-upplysningen tagit emot ett antal externa besök, bl. a. arrangerade av Svenska Institutet.

Resultaträkning

Intäkter		1997	1996
Intäkter av anslag		893 137 376	853 260 358
Intäkter i verksamheten		43 546 661	45 872 436
Intäkter av bidrag		1 354 040	–
Övriga intäkter		4 838 434	4 050 474
Summa intäkter		942 876 511	903 183 268
Verksamhetens kostnader			
Kostnader ledamöter och personal			
Ersättning till ledamöter	not 1	-159 007 933	-169 986 933
Ersättning till f.d. ledamöter		-44 382 826	-43 853 825
Lön till personal		-136 426 780	-131 359 504
Övriga kostnader ledamöter och personal	not 1	-92 913 048	-63 149 760
Arbetsgivaravgifter		-101 901 540	-96 692 806
Summa kostnader ledamöter och personal		- 534 632 127	- 505 042 828
Fastighetskostnader		-43 972 584	-37 601 997
Driftkostnader		-117 615 070	-107 264 184
Summa verksamhetens kostnader		-696 219 781	-649 909 009
Avskrivningar	not 2	-47 556 033	-48 427 624
Summa kostnader inkl. avskrivningar		-743 775 814	-698 336 633
Finansnetto	not 3	5 083 247	4 713 233
Bidrag			
Bidrag till partier m.fl.	not 4	-186 055 092	-169 534 154
Bidrag internationella delegationer		-12 374 953	-16 921 904
Summa bidrag		-198 430 045	-186 456 058
Årets kapitalförändring	not 5	5 753 899	23 103 810

Balansräkning

Tillgångar		1997-12-31	1996-12-31
Kontantkassa		50 000	100 000
Räntekonto	not 6	145 860 714	113 791 023
Kundfordringar	not 7	3 104 098	2 013 661
Övriga fordringar	not 8	12 493 568	4 226 985
Lager		1 982 279	1 757 894
Summa omsättningstillgångar		163 490 659	121 889 563
Periodavgränsningsposter	not 9	14 408 455	9 426 965
Avräkning statsverket	not 10	-107 065 682	-55 868 322
Finansiella tillgångar		121 398	121 398
Anläggningstillgångar	not 11		
Tekniska anläggningar		10 258 088	11 953 208
Inventarier		66 763 014	65 770 739
Byggnader		906 230 146	916 294 742
Pågående anläggningar		17 270 820	3 401 674
Mark		98 217 760	98 217 760
Summa anläggningstillgångar		1 098 739 828	1 095 638 123
Summa tillgångar		1 169 694 658	1 171 207 727
Skulder och myndighetskapital			
Leverantörsskulder	not 12	36 933 433	47 452 560
Övriga skulder	not 13	19 451 426	17 523 619
Summa kortfristiga skulder		56 384 860	64 976 179
Periodavgränsningsposter	not 14	18 870 633	17 541 345
Summa skulder		75 255 493	82 517 524
Myndighetskapital			
Invärderat kapital		766 869 771	794 365 126
Balanserad kapitalförändring		321 815 496	243 449 935
Årets kapitalförändring	not 5	5 753 899	50 875 142
Summa myndighetskapital		1 094 439 166	1 088 690 203
Summa skulder och kapital		1 169 694 658	1 171 207 727

Anslagsredovisning tkr

Redovisning mot statsbudgetens utgiftsanslag

Nomenklatur		Tilldelade medel anslagsdirektiv 1997	Ingående överf.belopp 1997	Summa till- delade medel 1997	Utfall Nettoutgift 1997	Utfall % 1997	Utgående överf.belopp 1997	Utgift netto 1996
	Ramanslag							
B1	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	428 436		428 436	420 033	98%	8 403	376 526
B2	Riksdagens förvaltningskostnader	377 077	52 597	429 674	359 148	84%	70 526	274 133
C4	Stöd till politiska partier *	145 200		145 200	105 524	73%	39 676	120 005
	Reservationsanslag							
A2	Riksdagsutskottens resor utom Sverige		15 867	15 867	4 611	29%	11 256	5 686
A4	Riksdagens byggnader		27 398	27 398	3 821	14%	23 577	76 692
Summa		950 713	95 862	1 046 575	893 137	85%	153 438	853 042

* Ändrad periodiseringsprincip har medfört att anslaget för 1997 har belastats med endast tre kvartalsutbetalningar
För vidare analys av anslagen hänvisas till avsnittet "Ekonomisk översikt inklusive ekonomiadministration"(sid 5)

1997/98:RFK 1

	1997		1996	
Drift				
Kostnader exkl. avskrivningar		- 696 201 736		- 649 909 009
Bidrag		- 198 430 045		- 186 456 058
Summa kostnader		- 894 631 781		-836 365 067
Finansiering				
Intäkter från verksamheten	+ 43 546 661		+ 45 872 436	
Intäkter av bidrag	+ 1 354 040			
Övriga intäkter	+ 9 921 681	+54 822 382	+ 8 763 707	+ 54 636 143
		-839 809 399		-781 728 924
Anslagsmedel som erhållits för driften		+ 842 456 656		+ 784 079 200
Överskott som erhållits från driften		+2 647 257		+2 350 276
Ökn. (-) av lager	- 224 385		- 175 051	
Ökn. (-) kortfristiga fordringar	- 14 338 510		+ 8 885 367	
Minskning (-) av kortfristiga skulder	- 7 262 031	- 21 824 926	- 9 009 378	- 329 062
Kassaflöde till/från drift		-19 177 669		+2 021 214
Investeringsverksamhet				
Investeringsutgifter		- 50 680 720		- 69 181 158
Tillförda driftmedel via statsbudgeten		+ 50 680 720		+ 69 181 158
Kassaflöde från investeringar		0		0
Förändring av likvida medel		- 19 177 669		+ 2 021 214
Not		1997		1996
Likvida medel vid årets början		58 022 702		56 001 488
Ökning (+)/minskning (-) av kassa		- 50 000		40 000
Ökning (+)/minskning (-) räntekonto		32 069 691		44 495 019
Ökning (+)/minskning (-) bankmedel		0		- 219
Ökning (+)/minskning (-) av fordran på statsverket		-51 197 360		- 42 513 586
Summa förändring av likvida medel		- 19 177 669		2 021 214
Likvida medel vid årets slut		38 845 033		58 022 702

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt förordningen om myndigheters årsredovisning (1996:882) vilken antagits i tillämpliga delar (Riksdagens förvaltningskontors författningsamling 1996:3).

Årsbokslut upprättas i enlighet med bokföringsförordningen (SFS 1979:1212).

Tillgångar har värderats till anskaffningsvärdet.

Beloppen anges i kronor där inget annat har angetts.

Principen för avskrivning har ändrats från halvårsvis till månadsvis avskrivning.

Belopp inom parentes avser jämförelsetal för 1996. För resultaträkningen, finansieringsanalysen och anslagsredovisningen avser jämförelsetalen kalenderåret 1996 vilket motsvarar två tredjedelar av räkenskapsåret 1995/96.

Not 1**Ersättning till ledamöter/övriga kostnader ledamöter och personal**

Genom förändring den 1 januari 1997 av ersättningslagen upphörde det så kallade riksdagstraktamentet och ersattes av sedvanligt traktamente för inrikes resor. Riksdagstraktamentet uppgick 1996 till 17 175 097 kr och redovisas under posten ersättningar till ledamöter. År 1997 redovisas motsvarande som inrikes traktamente under posten övriga kostnader ledamöter och personal. Traktamentet uppgår 1997 till 9 428 345 kr (exkl. arbetsgivaravgifter).

Not 2 Avskrivningar

Avskrivning sker planmässigt och månadsvis (tidigare halvårsvis). Avskrivningstider är 3, 5 och 10 år. Byggnader 50 år.

	1997	1996
Tekniska anläggningar	1 992 400	1 837 565
Inventarier	5 719 652	6 132 226
Datorer och nätverk	16 630 360	18 410 877
Byggnadsinventarier	353 744	275 062
Fordon	295 281	247 470
Byggnader	22 564 596	21 524 424
Summa	47 556 033	48 427 624

Not 3 Finansnetto

Ränteintäkter på räntekonto i riksgälden 5 098 142 kr (4 727 556 kr) samt räntekostnader - 14 895 kr (- 14 323 kr).

Not 4 Bidrag till partier m.fl.

Partistöd 105 524 252 kr (120 005 290 kr). På grund av ändrade principer för utbetalningar och periodiseringar har partistöd motsvarande tre kvartal betalats 1997.

Bidrag till partigrupperna i riksdagen har utbetalats med 80 217 840 kr, avseende fyra kvartal (49 443 000, avseende tre kvartal). Bidrag till bland annat Stiftelsen Sveriges nationaldag 313 000 kr (85 864 kr).

Not 5 Kapitalförändring

Påverkande poster	1997	1996
Investeringar	+ 50 680 720	+ 69 181 158
Avskrivningar	- 47 556 033	- 48 427 624
Summa förändring av periodiseringsposter	+ 2 629 211	+ 2 350 276
Summa	+ 5 753 898	+ 23 103 810

Not 6 Räntekonto

Beviljad kreditlimit på räntekontot är 80 500 000 kr. Saldot 145 860 714 kr består av anslagsmedel. Ökningen av saldot sedan 1996-12-31 härrör från överskott på anslagen.

Not 7 Kundfordringar

Kundfordringar statliga myndigheter 352 343 kr (5 971 kr), övriga kundfordringar 2 751 755 kr (2 007 690 kr).

Not 8 Övriga fordringar

Fordran moms 10 386 105 kr (3 872 611 kr), återbetalning från Nordiska rådet avseende bidrag för 1996 på 1 567 000 kr, övriga fordringar 540 463 kr (354 374 kr).

Not 9 Periodavgränsningsposter

Förutbetalda kostnader 9 411 371 kr (8 329 008 kr), upplupna intäkter 4 997 084 kr (1 097 957 kr).

Not 10 Avräkning med statsverket

Avräkning statsverket IB	- 55 868 321	- 13 354 735
Avräkning statsbudgeten totalt	893 137 376	853 260 358
Anslag som tillförts räntekonto	- 804 283 094	- 704 142 000
Uppbördsmedel	3 584 097	43 301 316
Transfereringar	- 143 635 740	- 234 933 260
Summa	- 944 334 737	- 895 773 944
Årets avräkning med statsverket	- 51 197 361	- 42 513 587
Avräkning med statsverket UB	- 107 065 682	- 55 868 321

Not 11 Materiella tillgångar

	Investeringsutgifter	
	1997	1996
Tekniska anläggningar	297 280	1 930 457
Inventarier	24 014 293	9 906 947
Byggnader	26 369 147	57 343 754
Summa investeringutgift	50 680 720	69 181 158

	Anskaffningsvärde	Ack. avskrivn.	Bokfört värde
Tekniska anläggningar	17 116 003	6 857 915	10 258 088
Inventarier	36 987 031	19 236 099	17 750 932
ADB-utrustning	117 219 411	86 340 379	30 879 032
Byggnadsinventarier	2 700 134	1 100 564	1 599 570
Fordon	1 710 686	771 509	939 177
Konst	15 594 303	–	15 594 303
Summa inventarier	174 211 565	107 448 551	66 763 014
Invärderat byggnadsvärde	840 426 279	204 823 986	635 602 293
Anskaffning fr.o.m. 1993	283 302 625	12 674 772	270 627 853
Summa byggnader	1 123 728 904	217 498 758	906 230 146
	1997-12-31	1996-12-31	
Bokfört värde fastigheter	1 004 447 906	1 014 512 502	
Taxeringsvärde fastigheter	64 682 000	51 969 000	

Flertalet av fastigheterna är taxerade som specialenhet, vilket innebär att de ej åsatts något taxeringsvärde.

Not 12 Leverantörskulder

Varav till statliga myndigheter 5 799 524 kr (6 531 210 kr).

Not 13 Övriga skulder

Källskatt 10 103 374 kr (8 872 642 kr) Skuld till Riksskatteverket, arbetsgivaravgifter 8 645 528 kr (7 995 938 kr), utgående moms 702 524 kr (655 039 kr).

Not 14 Periodavgränsningsposter

Semester- och kompledighetsskuld inkl. arbetsgivaravgifter 14 755 066 kr (16 127 451 kr), upplupen särskild löneskatt 1 469 662 kr (1 413 894 kr), förutbetalda hyresintäkter 2 645 905 kr (0 kr).

	1997	1996	1994/95	1993/94
Låneram hos Riksgäldskontoret	48 000 000	0	0	0
Kontokredit hos Riksgäldskontoret	80 500 000	74 000 000	70 000 000	53 000 000
Maximalt utnyttjad under året	0	0	0	0
Beviljad anslagskredit	32 700 000	15 500 000	12 400 000	11 500 000
Utnyttjad anslagskredit under året	0	0	0	0
Utgående reservationer	34 832 860	43 265 097	75 223 847	80 657 963
Anslagssparande (utgående överföringsbelopp, ramanslag)	70 526 291	52 596 971	6 695 771	19 833 760
Summa utgående reservationer och anslagssparande	105 359 151	95 862 068	81 919 618	100 491 723
Ränteintäkter på räntekonto	5 098 142	4 727 556	4 364 425	4 120 000
Medeltal anställda under året	573	560	522	498
Antal årsarbetskrafter	511	495	471	438
Driftkostnad per årsarbetskraft *	723 700	678 200	682 800	632 200
Årets kapitalförändring	5 753 898	23 103 810	121 676 000	62 768 000
Invärderat kapital	766 869 771	794 365 126	814 360 708	849 525 968
Balanserad kapitalförändring	321 815 496	243 449 935	101 778 082	1 693 667

* Med driftkostnad avses personalkostnader, lokal- och fastighetskostnader exkl. avskrivningar samt övriga driftkostnader enligt resultaträkningen.

Förvaltningsstyrelsens ledamöters övriga uppdrag i aktiebolagsstyrelser eller styrelser/råd för statliga myndigheter

Birgitta Dahl (s) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 939 917 kr

Mats Lindberg (s) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 427 103 kr
SORBINDUSTRI AB, Skellefteå, ledamot
KonfTel AB, Umeå, ledamot
Vägverket, Borlänge, ledamot

Iréne Vestlund (s) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 396 475 kr
Svensk Slöjd AB, ordförande
Exportkontrollrådet, ledamot

Rolf Dahlberg (m) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 398 521 kr
AB Trav och Galopp, ledamot
Lantmäteriverkets styrelse, ledamot
Länsstyrelsen i Gävleborgs län, suppleant

Per Olof Håkansson (s) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen:
409 891 kr
V&S Vin och Sprit, ledamot
Haninge Holding AB, ordförande
AB Östersjöterminalen, ordförande
SABO AB, ordförande
Sveriges Byggnadsingenjörers Service AB, ordförande
AB Trelleborgshem, ledamot
Riksdagens revisorer, ordförande

Elving Andersson (c) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 397 691 kr
Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, ledamot

Gullan Lindblad (m) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 443 922 kr
Socialstyrelsen, ledamot
Länsstyrelsen i Värmlands län, ledamot
Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, suppleant

Carl-Johan Wilson (fp) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen:
406 522 kr
Statens konstmuseer, vice ordf.
Nämnden för personalvård för totalförsvarspiktiga, ledamot
Stockholms musikpedagogiska institut (musikhögskolan), ledamot

Eva Zetterberg (v) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 372 420 kr
Exportkontrollrådet, ledamot

Sven Hulterström (s) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 372 698 kr

Jarl Lander (s) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 381 040 kr
Torsby Bostäder AB, ordförande
Post & Telestyrelsen, ledamot
Skattemyndigheten i Värmlands län, ledamot

Knut Billing (m) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 451 334 kr
Systembolaget, suppleant
Boverket, ledamot

Sinikka Bohlin (s) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 444 766 kr
Skogsstyrelsen, ledamot
Riksbanksfullmäktige, suppleant

Roland Larsson (c) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 369 626 kr
Länstidningen Östergötland AB, ordförande
SKI, ledamot

Inger René (m) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 377 984 kr
Datainspektionen, ledamot
Kvinnorådet för internationellt bistånd, Sida, ledamot

Rose-Marie Frebran (kd) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 384 011 kr
Svenska Spel AB, ledamot
Högskolan i Örebro, ledamot
Genetiknämnden, ledamot
Presstödsnämnden, ledamot
Nämnden mot etnisk diskriminering, ledamot

Thomas Julin (mp) ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 387 603 kr

Anders Forsberg ATP-grundande inkomst 1997 från riksdagen: 727 466 kr

Hemställan

Riksdagens förvaltningsstyrelse hemställer
att riksdagen lägger årsredovisningen till handlingarna.